

**Zakázané
prázdniny**

Dana Šianská

Dana Šianská

ZAKÁZANÉ PRÁZDNINY

1.

Jsem mimořádně šťastné dítě. Mám všechno!

Tohle není z mé hlavy, to o mně často říkal táta.

Naopak. Neměl jsem všechno a nebyl jsem mimořádně šťastný!

No, ale špatně jsem se neměl. V naší třídě dva kluci neměli tátu. Jedné holce umřela máma. Já měl oba. Dokonce pracovali a vydělávali spoustu peněz.

Mohl bych si stěžovat na školu, jenže já do ní chodil rád.

Naše 6.A byla oázka klidu. Někdy se klídek změnil v pořádné dusno, ale žádné boje na život a na smrt. Asi proto, že tahle třída byla holčičí území a my, kluci, jsme v ní byli na vyměření.

Na začátku školního roku jedna učitelka prohlásila.

„Chlapci, jste jako šest leknínů uprostřed jezera.“

Tím jezerem, samozřejmě, myslela holky. Byly v převaze. Jenže o přestávce se dělily do třech hloučků, zatímco naše chlapská část držela spolu.

Byla v tom síla!

A pak jsem měl ještě skvělého kamaráda. Jmenoval se Šimon a chodil do vedlejší třídy.

Takže, jak říkal táta, mám všechno a není důvod ke stížnostem! Ne všechno, co říká táta je pravda.

Když jsem se vracel domu, pokaždé mě přepadl tísnivý pocit. Když doma někdo byl, zmizel. Doma většinou nikdo nebyl a ten divný pocit začal útočit. Nejprve mi skočil na prsa. Těžce jsem dýchal. Pak se odrazil a vlétl mi do hlavy. Nic příjemného!

Někdy jsem si stěžoval. Ale jen sobě a v nevhodnou dobu. Třeba když začala písemma z matiky.

Učitel se pomalu sunul po třídě a jeho oko bylo všude. Zvolna minul mou lavici a nechal za sebou lehounký závan vzduchu. Sklouzla po něm malá vlaštovka a snesla se mi přímo do ruky. Nesla naléhavý vzkaz.

„Dodej druhý a čtvrtý příklad. Rychle!!!!“

To je normálka, jsem zvyklý. Matika mi jde sama, na rozdíl od češtiny, která mě příšerně nebaví.

Kluci často zdůrazňovali, že talentovaní žáci se o výsledky mají dělit. Holky tuhle hlášku nesnášely. Mně připadala zábavná.

Odeslal jsem vlaštovku s příklady. Za chvíli přiletěla zpátky. Tentokrát bez požadavků, zato s bezva návrhem. Bylo na ní načmáráno:

„Pane Nevím /tak mi říkali/, pojd' s námi odpo na pár dobrejch filmečků. Budou i krváky.

Dones nějakou zpustlou kazetu. Táta jich má určitě plný šuplík!“

Tohle pozvání mě zaujalo. Většinou jsem po škole chodil se Šimonem k němu domu. Tentokrát byla změna, měl na mě čas až večer. Pozvánka se hodila, pěkný film vždycky rád skouknu.

Jenže s klukama žádná akce neproběhla bez rizika. Byl jsem jejich oblíbený terč. Vlastně se strefovali jen do mého zvláštního nadání. Nešlo o matiku, dráždilo je, že jsem málomluvný.

„Snaž se aspoň dvakrát do roka promluvit!“ domlouvali mi dobrácky a tloukli mě do zad.

Já přeci mluvím, nejsem bulík. Když mlčím, mám k tomu vždycky důvod. Někdy si musím odpověď pořádně promyslet. A k tomu potřebuji čas. Ale nikdo nechce čekat. Tak radši mlčím.

Nedávno jsem objevil skvělou taktiku. Když mě někdo nutí, abych mluvil, používám několik výstižných slov: „...už nevím, jo, ne, ano, možná.“

A takhle vypadal první rozhovor se mnou.

„Kryštofe, někdo mi ukradl svačinu. Nebyl jsi to ty?“

„Ne.“

„Viděl jsi někoho, že ji bere?“

„Jo.“

„Vážně jsi ho viděl?“

„Ano.“

„Tak mluv, kdo to byl?“

„Už nevím.“

Tahle odpověď kluky rozlítla a vrhli se na mě. Kličkoval jsem po třídě a ječel.

„Jsem nevinný...pomóóóc!“

Daleko jsem neutekl. Obklíčili mě a povalili. Jeden mi klekl na prsa a společně mě začali lochtat.

„Kdo ukradl svačinu? Kdo to byl? Tak mluv...!“

„Nevím...nevím...nechte mě nebo se počůráám...
pomóóóc.... já vážně nevím!“

Holky začaly křičet, že jsme praštěný, ať už dáme pokoj. Náš společný řev přerušilo bouchnutí dveří. Kluci ode mě odskočili a já se pomalu zvedal!

Učitelka ke mně došla a přísně mi koukla do očí.

„Co se tu děje?“

„Nic,“ uhnul jsem pohledem. Snad si nemyslí, že budu žalovat.

„Proč se tedy válíš na zemi?“

„Já...já nevím!“ vypadlo ze mě. Část třídy se začala smát.

Učitelka se zamračila. Měla zrovna mrzutou náladu.

„Tak, pane Nevím, dejte mi žákovskou!“ řekla výsměšným tónem.

Ted' už se smála celá třída.

Dala mi poznámku a s ní i přezdívkou.

Od té chvíle mi kluci začali říkat pan Nevím.

2.

Když na mě tímhle jménem poprvé zavolali, holky nejprve mlčely. Pak daly hlavy dohromady a sdělily nám, že jméno Nevím se ke mně až tolik nehodí.

A že ho musely upravit. Začaly mi říkat pan Nevím, co občas ví! Překvapily mě! Ještě nedávno jsem je měl za hlupačky. Pořád se chichotaly, uculovaly a významně po nás pokukovaly. Tohle už nedělají. Já kecám...dělají, ale přestalo mi to vadit.

Musím připustit, že se mi některé dost líbí. Hlavně ty, co nejsou v chumlu. Mají svou hlavu. To se cení!

Když ale kluci o přestávku probírali holky, já mlčel.

„Kryštofe, kdy už nějakou pozveš na rande... na co čekáš?“

Koukal jsem z okna. Kluci mě napjatě sledovali. Čekali, že řeknu: „Nevím.“

Byli zklamaní. Neřekl jsem vůbec nic.

Přitom bych o lásce mohl vyprávět. Věděl jsem toho dost. Jenže zrovna o tomhle se mi mluvit nechtělo.

Vloni o prázdninách jsem za jednou nádhernou holkou jezdil na kole. Modré oči, blondáté dlouhé vlasy, úžasně milá. Pohledem mě, den po dni, přitahovala blíž. Celých čtrnáct dní!

Nemohl jsem spát ani jíst. Pořád jsem na ni myslel.

Po dvou týdnech každodenního setkávání došlo na první pusu. Byl jsem v tu chvíli úplně mimo. Nic si nepamatuji.

Druhý den mi přišla esemeska, abych už nejezdil. Prý jsem na ni až moc velký slušňák. A že má jiného!

Takovou perdu do hlavy jsem ještě nikdy neschytl.

Volal jsem jí, telefon nezvedala. Byl jsem za ní, nebyla doma!

Trvalo rok, než ta bolest ve mně zmizela. Už se netrápím. Dokonce mám jistotu, že se kvůli holce nikdy víc trápit nebudu.

Za klukama jsem šel bez kazety. Ne, že bych se nesnažil, naopak. Potěšit je super příběhem by bylo bezva. Jenže tátu zajímá jen management, prezentace, cílové úkoly firmy a jiné hlouposti. Nic pro nás!

Naštěstí nikdo zklamaný nebyl, zpustlého materiálu bylo až až!

Skoukli jsme několik sexy filmů, nezajímavé okamžiky jsme zrychlili. Nic moc. Pak přišel na řadu film o klukovi, co utekl z domova. Zaujal mě. Ten kluk měl tátu, který ho pořád mlátil. Tak se jednou naštvál a utekl. Nedožděl jsem se, jak dopadl. Kluci reptali, že příběh je moc dlouhý a že je to blbost! V půlce film vypli a pustili horor.

Příšerná třetí kategorie. Litry krve, nože, pily, fuj, hrůza!

V žaludku se mi všechno obrátilo. Jen taktak jsem doběhl na záchod a zvracel, jako po lahvi rumu.

Kluci se pochechtávali. Prý jsem měkkota.

Něco na tom je. Já tyhle filmy nemusím. Krvavý hrůzy mě budou pěkně dlouho strašit. Mám pocit, že mi ukusují z odvahy. Co když ji někdy budu potřebovat?

Rozhodl jsem se! Na promítání už příště nepůjdu.

3.

Kluci hltali zbytek filmu a vůbec nezaregistrovali můj odchod. Má cesta vedla k Šimonovi.

Bydlí kousek za městem, ve starém opraveném mlýně. Tam mi nikdy špatně není. Tahle rodina je klid a pohoda.

„Pojď dál,“ řekla ve dveřích Šimonova maminka, „dnes tu máme obzvlášť veselo!“

Šimon měl v očích šťastné plamínky.

„Nebudeš tomu věřit, pokoj je plný zlatokopů!“ sdělil mi. Kolem obličeje se mu rozlévala blažená spokojenost.

Vešel jsem do osvětlené místnosti. Hudba z kytar se tady prolínala s řečí a smíchem.

„Kamaráde,“ mávl na mě Šimonův otec Zlatokop. Smál se a zářil nadšením.

„Kvůli zlatu nemusíš až na Klondike, stačí zajet k Otavě. Koukni, co jsme tam před lety našli.“

Před oči mi strkal rozevřenou dlaň. Na jejím dně, jak v temné laguně, ležel drobounký nugetek zlata.

Prohlížel jsem si ten nepatrný žlutý drobek, který se kdysi válel na dně řeky.

„Hezký, ale malý,“ řekl jsem zklamaně.

Neznámý fousáč na mě vykulil oči.

„Víš, jak je těžké tohle najít? Že tys ještě zlato nikdy nehledal?“ řekl naoko přísně a hned houkl na Zlatokopa.

„Kdepak jsi toho andílka objevil?“

Jenže ten mě hájil.

„Kryštof k nám patří. Až objeví první valounek, pochopí, že hledat zlato je stokrát lepší, jak surfovat po internetu! Když bude chtít, pojedete v létě s naší zlatokopeckou výpravou k Otavě.“

„Vy byste mě vzali?“ divil jsem se.

„Jasně. Máš mé slovo!“

Zlatokop mi podal ruku. Stiskl jsem ji a k údivu všech jsem se nahlas a naplno rozesmál. Kytary zmlkly a hosté překvapeně koukali jeden na druhého. Je to blázen, mysleli si. Bylo mi to fuk! Někdy mě během vteřiny přepadne zvláštní pocit štěstí. Směju se a směju a nemůžu s tím udělat vůbec nic.

Můj smích z radosti byl nakažlivý. Během chvilky se chechtali všichni. Smíchy se jim klepala břicha a svítily zuby. Bylo to jak v hororu, ale naštěstí bez krve!

4.

Domu jsem se vracel večer a přál si, abych v oknech našeho bytu uviděl světlo.

Já trubka...stále věřím, že u nás bude všechno jako dřív.

Nebylo!

Dům byl prázdný a ve mně narůstal vztek na mé úžasné rodiče. I když, víc mě štval táta.

Před lety jsme spolu zažili plno hezkých chviliek. Nebylo to s ním vždycky jednoduchý, měl přísnou povahu a nešetřil mě. Vždycky vyžadoval, abych to, co dělám, dělal dokonale. Když říkám dokonale, tak myslím beze zbytku!

Třeba jsme vyjeli na kole. Táta naplánoval trasu, ale já už v půli cesty necítil nohy. Nedovolil mi ani sesednout. Prostě jízda na maximum až do konce.

Jednou jsem pod vánočním stromkem našel stavebnici. Práce na celé odpoledne. K večeru jsem padal únavou, ale táta byl neoblomný.

„Práci dokončíš!“ řekl stroze. „Cvič si vůli!“

„Co je vůle?“ zeptal jsem se.

„Vůle znamená chtít!“

„Já mám vůli! Chci...chci spát!“ zakvílel jsem.

Prásk! Táta bouchl do stolu a napřímil se.

„Nebul mi tady!“ křičel na plný plyn.

Začal jsem se zmenšovat. Vždycky, když táta křičí, jsem menší a ještě menší. On se zvětšuje a ze mě je trpaslík.

Tiše jsem se rozbřečel. Táta zmlkl a upřeně si mě prohlížel. Jeho vztek pomalu mizel.

„Vydrž ještě chvílku a pak si půjdeš lehnout,“ řekl konejšivě.

Stál přede mnou a vypadal jako obr. Díval se na mě bezradně a já pocítil, že mě má rád. Začal jsem růst a za okamžik jsem byl velký jako předtím.

Táta je prostě takový. Když je v ouzkých, křičí. Za hodinu už o ničem neví.

I když... někdy asi ví, protože mi připadá, že se pak trochu stydí.

Dřív byl jiný. Máma tehdy rozjížděla v Praze malý módní salón. Přijížděla až večer.

Táta přišel z práce a hned něco zajímavého vymýšlel. Když jsem byl s ním, cítil jsem radost a nezničitelnou jistotu. Takhle naše rodina vypadala do mých deseti.

Pak se náš rodinný život zastavil. Pořád ten okamžik vidím. Hodně lidí, stoly přeplněné jídlem, hudba a plno slavnostních blábolů. Táta se stal ředitelem velké firmy.

Ted' se i on vracel domů pozdě. Unavený a bez špetky trpělivosti. Tu nechával ve firmě.

A na mně mu začalo vadit skoro všechno. Nevšiml si jen jedné maličkosti. Že jsem sám!

Já neměl nikoho, s kým bych si o tom popovídal. Zkusil jsem mamku. Zbytečně! Pořád ho jen omlouvala.

Se Šimonem jsem probíral leccos, ale tohle bych mu neřekl. Bylo to mé tajemství. A bylo jak obrovská překážka. Nedokázal jsem ji přeskóčit!

Dny, kdy jsem byl otrávený, přicházely stále častěji. Beznaděj a bezmoc se ve mně kroutily jako žravá tasemnice. Jenže tahle potvora mi užírala radost a sílu. Byl to docela hnus!

Zatím mi vždycky stačila noc, abych se z toho vyspal. Ráno jsem se cítil silnější a všechny depky byly daleko. Jenže ne dost daleko, aby si nenašly cestu zpět. Každý den se vracely. Měl jsem pocit, že jsem zakletý.

5.

Tátu jsem špatně odhadl. Myslel jsem, že jen se mnou nemá trpělivost. Chyba!

Před jarními svátky naplánoval novou plovoucí podlahu a objednal řemeslníky.

„Kryštofe, zítra nepůjdeš do školy, otevřeš jim a pohlídáš je.“

Překvapil mě.

„Co řeknu učitelce?“

„Neboj, napíšu ti omluvenku, že ti bylo špatně.“

„To se může? Je to lež!“

„No a co?“

„Lidi u tebe v práci tohle taky dělají?“

„Zbláznil ses? Jasně, že ne. A nestarej se!“ odsekl.

Raději jsem zavřel pusu.

Přišli dva starší sympatáci a hned se dali do práce.

A pak přijel táta. Nelíbilo se mu nic z toho, co bylo dokončené. Začal křičet, ať podlahu rozeberou a znovu sestaví, jinak jim nezaplatí ani korunu.

Zvedli hlavu a překvapeně na něj zírali. Pak se podívali jeden na druhého. Ten pohled tátu rozpálil. Ječel jak pomínutý.

„Tati, přestaň.“ řekl jsem tiše, ale důrazně.

Nevnímal!

Nechtěl jsem ho už poslouchat a tak jsem si prsty nacpal do uší.

Chytl mě za loket a odtáhl do kuchyně. Tam mě šeptem ostrým jako břitva sjel.

„Co to znamená?“ syčel na mě. „To byl, chlapečku, od tebe pěkný podraz!“

Neřekl jsem ani slovo. Když křičí, je lepší mlčet. Hodinu jsem bezmocně stál vedle něj a poslouchal, jak kritizuje ty dva chudáky. Zatímco se vztekal, podlahu rozebrali a znovu ji sestavili. Pracovali mlčky s lhostejným výrazem. Ale jeho nadřazené chování se jich dotklo. Musel bych být trouba, abych to nepoznal.

Když večer máma dorazila z práce, zeptal jsem se.

„Jaký je táta ředitel?“

Blaženě se usmála.

„Skvělý,“ řekla s naprostou samozřejmostí, „firma mu šlape jak hodinky!“

Chudáci lidi!

„Proč se ptáš?“ vyzvídala.

Chtěl jsem něco říct, když se ve dveřích najednou objevil táta.

„S kým se kamarádíš?“ pustil se do mě nepřátelsky.

„Se Šimonem.“

„Co je to za kluka? Nemá na tebe dobrý vliv!“

„Šimon je bezva!“

„Co dělá jeho táta?“ výslech nabíral grády.

„Nevím, ředitel není.“

Drtil mě pohledem.

„Rejžuje zlato.“ zasmála se mamka.

Zamrzelo mě, že prozradila, co jsem jí svěřil.

Táta arogantně pohodil hlavou.

„Nesmysl,“ ufrkl. „Je ten chlap normální?“

„Je!“ vykřikl jsem. „A je skvělejší!“

Než mohl táta něco říct, utekl jsem do pokoje. Byl jsem zahlcený nespravedlností. Tohle nebyl můj otec! Nechápal jsem ho. Nepoznával! Kam zmizel táta z dřívějška?

Tahle otázka byla horší jak nejtěžší matematický příklad. Nedala se vypočítat, neměla výsledek a ještě k tomu bolela. Táta byl jediný člověk na světě, ze kterého mi naskakovala husí kůže. Kdykoli jsem na něj pomyslel, hupsla na mě depka.

6.

Tahle neděle vypadala ztraceně. Přesto mě dokázala pobavit!

Stál jsem na vysekané golfové louce a sledoval tátu. Zrovinka byl na řadě.

Napráhl se...chvilíčka napětí a jeho hůl zasvištěla vzduchem. Místo míčku vylétl do vzduchu trs trávy.

Sklonil jsem se a polykal smích.

Nebylo třeba se dívat, jak se táta tváří. Jistě mu bylo trapně. Vždycky všechno dělá dokonale. A teď tohle. Pinká si s trávou!

Stačilo zvednout hlavu a střetnou se s jeho očima.

Byl v nich vyčítavý pohled. Já přeci můžu za všechno!

Už ráno při snídani začalo dusno. U čaje a sušenek mi táta sdělil, že dnešní neděli strávím na golfu. Nepočítal s tím, že odmítnu.

„Zkazil jsi mi neděli,“ zaskuhral vyčítavě. Chvilí se tvářil dotčeně. Bohužel, jen chvilí. Rychle se vzchopil a přísně mi koukl do očí.

Bude přednáška. Nemýlil jsem se.

„Golf je úžasná věc,“ začal. „Je to inteligentní hra pro inteligentní lidi. Je to hra, která učí ovládat emoce!“

Bylo mi jasné, proč zdůraznil slovo „inteligentní“. Nehraju golf, tak jsem jenom tupoš.

„Tati, mě nebaví. Jeden hraje a ostatní zírají!“

Podrážděně zakoulel očima.

„Co tě baví? Hry na počítači?“ řekl ironicky.

Mlčel jsem. Kdyby se neptal tak kousavě, řekl bych mu, že mě bavily dlouho. Nic jiného mě dřív nezajímalo. Teď mě už tolik neberou. Občas si ještě zahraju, ale nejsem závislák.

Táta tohle nevěděl, protože jsem ho nezajímalo.

„Nech ho, on pojede!“ matka mě bránila tichým hlasem.

Šli jsme do kuchyně, kde mi šeptem domlouvala.

„Nebud' tak tvrdohlavý. Víš, jak táta golf miluje. Odpočine si a ještě spoustu věcí dohodne. A já taky!“ zasmála se pot'ouchle.

Jsou okamžiky, kdy to se mnou máma umí. Pak na chvílku věřím, že mě má ráda. Chytne mě a obejmě. Ale kdyby mě měla opravdu ráda, byla by se mnou doma častěji!

Jako vždy, i tentokrát mě přesvědčila. Naše malá rodina se přesunula do golfového klubu.

Jenže mě nebaví chodit po louce a dívat se na létající míčky. Nebaví mě usmívat se za každou cenu. A také mě nebaví společensky žvatlat.

I když, tento den byl zajímavý. Tátovi se stále nedařilo. Avšak z mého pohledu byl velmi úspěšný: potřetí nabral trávu. Dav příznivců nespokojeně hučel.

„Kryštofe,“ táta zvýšil hlas, „kazíš mi hru. Jdi si dát nějakou limonádu a počkej na mě v baru.“

Konečně. Skvělý rozkaz!

Na golfové barové verandě jsem popíjel džus a užíval si nedělní klídek. Najednou se ozvaly kroky a ke mně nakráčel zvláštní stařík.

Unaveně se opíral o golfovou hůl, vyrobenou někdy v pravěku.

Usmál se a hned mě oslovil.

„Mladý muži, nemýlím-li se, vás golf příliš nebaví!“

„Nesnáším ho!“ řekl jsem podrážděně. „To není žádný sport, všichni se tu akorát předvádějí!“

Stařec se usmál.

„No, kdysi byl golf o něčem jiném. Nádherná hra smyslů. Hra, ve které síla myšlenky a vůle dovedou míček na cíl. To platí i dnes, ale zároveň se tu řeší i jiné věci.“ Staříkovo nadšení zmizelo. V jeho tváři se objevila zatrpkllost.

„Obchody a peníze nakonec všechno zkazí!“ dodal rozhořčeně.

„Mladý muži, vidím, že jste bojovník. Syn nemusí následovat otce. Pokud máte odvahu, jděte svou cestou!“ Domluvil a upřeně se na mě zahleděl. Pak mávl rukou, jakoby všechno co řekl, bylo zbytečné.

Díval jsem se za ním. Mluví vážně nebo si ze mě utahuje?

Byl to takový mimoň z jiné doby. Něčím mi byl hodně blízký. Já si totiž na světě také často připadám jako cizinec. Na rozdíl od táty. Ten je pořád vítěz!

I tentokrát kupodivu vyhrál. Svět je zachráněný!

Když krácel s mamkou po boku za mnou do baru, smál se.

Zkažená neděle zmizela, také povedené pinkání s trávou jakoby nikdy nebylo. Divím se, že jsem nezmizel i já!

V autě dokonce žertoval.

„Kryštofe, dneska byl turnaj pořádně napínavej. Když jsi odešel, hned se mi začalo dařit. To je zvláštní, nemyslíš?“ řekl vesele a mrknul na mě do zrcátka. „Nic nám spolu nevychází, co tomu říkáš?“

„Nevím.“

Byla to zbabělá výmluva. Tentokrát jsem věděl, co říct! Naší rodině se nedaří od té doby, co je velkým šéfem. Je víc ředitelem než tátou. Pořád musí mít pravdu a nikdy nesmí prohrát!

Proto jsem neřekl nic. Scházela mi odvaha.

Táta se na mě ještě několikrát podíval, ale já zarytě mlčel.